

MINISTERIET FOR BØRN, LIGESTILLING,
INTEGRATION OG SOCIALE FORHOLD

NOTAT

Dato:09.04.2015

Kontor: Ligestillingsafdeling
Ansvarlig: Søren Feldbæk
Winther

Sagsnr. 2015-2906

EMNE: Udenrigsministeriets rapport fra FN's Kvindekommissions 59. samling 9.- 20. marts 2015 (CSW 59)

Rapport fra CSW 59

Sammenfatning: FN's Kvindekommissions 59. samling (CSW59) fandt sted i New York fra den 9. - 20. marts 2015. Leder af den danske delegation var minister for børn, ligestilling, integration og sociale forhold, Manu Sareen. Den danske delegation talte desuden flere medlemmer af Folketinget og civilsamfundsorganisationer.

Temaet for samlingen var "The Beijing Declaration and Platform for Action, including current challenges that affect its implementation and the achievement of gender equality and the empowerment of women".

Udenrigsministeriet finansierede deltagelsen af civilsamfundsrepræsentanter med særlig fokus på seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder (SRSR) fra fire strategisk udvalgte lande (Burkina Faso, Ghana Kenya og Tanzania). Formålet var at udøve fortalervirksomhed om SRSR på en ny måde.

Samlingen adskilte sig fra sædvanlige samlinger ved, at der ikke blev vedtaget en sluterklæring (agreed conclusions), men derimod en politisk erklæring. Denne var, i tiden frem til CSW-samlingens start, blevet forhandlet på plads af FN-missionerne i New York, med mindre tilstedeværelse end tidligere af hovedstadsrepræsentanter og uden civilsamfundets tilstedeværelse, så den kunne vedtages af ministrene på samlingens første dag. Civilsamfundets manglende mulighed for at påvirke forhandlingerne affødte stærk kritik fra civilsamfundet.

Det lykkedes at opnå konsensus om den politiske erklæring, der dog desværre ikke indeholdte sprog om kvinders og pigers SRSR. Særligt menneskerettighedsreferencerne i erklæringen og tilsagnsparagraffen må dog betegnes som udmærkede resultater. Resolutionen om arbejdsmetoder fik et for Danmark fint resultat.

Der blev desuden forhandlet og vedtaget resolutioner om Kvindekommissionens arbejdsmetoder og om palæstinensiske kvinders situation.

Årets CSW-samling bør bedømmes i lyset af den igangværende proces, der skal lede frem til vedtagelse af post 2015 Sustainable Development Goals, som med hensyn til betydning for det normative område trumfer Kvindekommissionens samling

Referat: FN's Kvindekommissions 59. samling (CSW59) fandt sted i New York fra den 9. - 20. marts 2015. Temaet for samlingen var "the Beijing Declaration and Platform for Action, including current challenges that affect its implementation and the achievement of gender equality and the empowerment of women". Omtrent 80 lande var repræsenteret på minister-

eller vice-ministerniveau og omkring 9.000 civilsamfundsrepræsentanter havde registreret deres deltagelse. Hovedformålet med sessionen var at markere 20-året for Beijing-erklæringen og -handlingsplanen (BDPfA). Tilsvarende markeringer fandt sted i 10- og 15-året for BDPfA, dog med vedtagelse af erklæringer, der stort set var blottet for substans. Dette års erklæring indeholdt derimod flere substantielle elementer.

Leder af den danske delegation var **minister for børn, ligestilling, integration og sociale forhold (MBLIS), Manu Sareen**. Delegation bestod desuden af embedsmænd fra tre ministerier (Udenrigsministeriet, Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold og Beskæftigelsesministeriet), **fem folketingsmedlemmer** (fra Folketingets Ligestillingsudvalg og Udenrigsudvalg), **CSO-repræsentanter fra 10 organisationer** (Folkekirkens Nødhjælp, Kvinderådet, Dansk Kvindesamfund, KULU, KVINFO, Sex og Samfund, Soroptimisterne, Det Danske Spejderkops, IMCC, Zonta International). For første gang (i mange år), finansierede Udenrigsministeriet ikke deltagelse af nogen danske CSO'er, hvilket betød at alle CSO-repræsentanter deltog for egen regning. Desuagtet var der flere danske civilsamfundsdeltagere end under tidligere samlinger.

Derimod finansierede Udenrigsministeriet deltagelsen af **civilsamfundsrepræsentanter** med særlig fokus på seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder (SRSR) **fra fire strategisk udvalgte lande (Burkina Faso, Ghana Kenya og Tanzania)**. Formålet var at udøve fortalervirksomhed om SRSR på en ny måde. CSO-repræsentanterne var således en del af deres respektive landes nationale delegationer – en aftale som var kommet i stand med hjælp fra de danske bilaterale repræsentationer i de pågældende lande – for derigennem, at påvirke delegationerne i en positiv retning. Umiddelbart forud for deltagelsen i CSW-samlingen, havde CSO-repræsentanterne deltaget i et kursus om fortalervirksomhed, som International Women's Health Coalition gennemførte i lighed med tidligere år.

Samlingen adskilte sig fra sædvanlige samlinger ved, at der ikke blev vedtaget en sluterklæring (agreed conclusions), men derimod en politisk erklæring. Denne var, i tiden frem til CSW-samlingens start, blevet forhandlet på plads af FN-missionerne i New York, med mindre tilstedeværelse end tidligere af hovedstadsrepræsentanter og uden civilsamfundets tilstedeværelse, så den kunne vedtages af ministrene på samlingens første dag. Den mangelfulde involvering af CSO-miljøet affødte stærk kritik fra den kant og frygt for, at denne model skulle danne præcedens. Det skal hertil føjes, at der alene er praksis for at færdigforhandle de politiske erklæringer forud for samlingens start – det være sig i CSW-sammenhæng eller ifm. øvrige FN-processer – for netop at muliggøre erklæringens vedtagelse af de fremmødte regeringsrepræsentanter på førstedagen. Denne praksis har ikke tidligere haft og vil ikke fremadrettet have indflydelse på forhandlingerne af de såkaldte agreed conclusions.

Der blev desuden forhandlet og vedtaget **resolutioner** om Kvindekommissionens arbejdsmetoder og om palæstinensiske kvinders situation.

Ministeren for MBLIS havde i marginen af CSW-samlingen bilaterale samtaler med både delegationslederen fra Zambia og fra New Zealand, et fælles møde med delegationslederne fra Kina, Kenya og Mexico, samt et møde mellem de nordiske ligestillingsministre og UN Womens eksekutivdirektør Phumzile Mlambo-Ngcuka.

Den danske delegation (dvs. CSO-repræsentanterne og MF'erne) mødtes med de fire afrikanske CSO'er, hvis deltagelse Udenrigsministeriet havde finansieret. De drøftede de udfordringer, der fandtes med hensyn til arbejdet for at fremme SRSR-dagsordenen i deres respektive lande og internationalt. Bl.a. fortalte Esther Kimani fra Kenya, at hun havde talt om kvinders seksuelle rettigheder under et kenyansk delegationsmøde, hvilket ambassadøren havde udtrykt sin utilfredshed med, og han havde derefter ladet hende "monitorere" under CSW-samlingen. Hertil kom et **møde med formanden for Center for Egyptian Women's Legal Assistance (CEWLA), Azza Suliman**, samt (danske) Sarah Brandt, som fortalte om det pres, som civilsamfundsorganisationer i Egypten, der arbejder for fremme af kvinders menneskerettigheder, er udsat for fra myndighedernes side. De udtrykte bl.a. frustration over, at EU "aldrig taler menneskerettigheder" med Egypten, inden for rammerne af den naboskabsaftale der findes med landet.

EU-medlemslandene formåede igen i år igennem hele forhandlingsforløbet at stå sammen om en fælles forhandlingsposition fsva. den politiske deklARATION. Der var således udbredt enighed om at bakke op om udkastet fra UN Women, insistere på at de 12 fokusområder omtales i generelle vendinger samt fokusere på inkludering af menneskerettighedsprog og inddragelse af også piger, stærkt link til post-2015 og sidst men ikke mindst positivt sprog om civilsamfundets betydningsfulde bidrag til fremme af dagsordenen samt deres rolle fremadrettet. For Danmark og ligesindede lande var det af afgørende betydning, at såfremt visse fokusområder blev foreslået fremhævet af øvrige medlemslande eller regionale grupperinger ville også vi inddrage områder, som for os er af afgørende betydning - emner såsom vold mod kvinder og piger og SRSR. Dette gav selvfølgelig undervejs anledning til flere intense drøftelser både internt i EU-kredsen, men også med øvrige ligesindede og andre regionale grupper om deklARATIONEN udstrækning og indhold og særligt om, hvorledes vi sikrede at det endelige dokument forblev kort, præcist og fremadrettet.

Ved forhandlingernes afslutning indeholdt **den endelige deklARATION referencer til kvinders og pigers menneskerettigheder** i tre centrale paragraffer (chapeau, OP2 og OP7); tilsagn om yderligere konkrete **skridt mod fuld og effektiv implementering af BDPfA**, herunder gennem øget implementering af nationale love, politikker og strategier, **øget støtte til institutionelle ligestillingsmekanismer**, transformering af diskriminerende normer og stereotyper og markant øget investering i ligestilling generelt (OP6); sprog om **linket til post-2015 dagsordenen** (OP7); samt **anerkendelse af civilsamfundets bidrag** og tilsagn om fortsat støtte og promovning af et sikkert rum for dem at arbejde i (OP10). Kvinders og pigers SRSR blev således ikke i den endelige tekst fremhævet, hvilket desværre var resultatet af de strategiske overvejelser omkring udpenslingen af de 12 kritiske områder og beslutningen om ikke at fremhæve visse områder frem for andre. Særligt menneskerettighedsreferencerne i erklæringen og tilsagnsparagraffen må dog betegnes som udmærkede resultater.

Værd at nævne er også, at **resolutionen om kommissionens arbejdsmetoder** i år blev forhandlet med henblik på at sikre substantielle opdateringer for første gang siden 2006. Der opnåedes i den endelige tekst flere **referencer til menneskerettigheder** i både PP4, OP1 og OP4; ny tekst om **frivillige medlemsstatsfremlæggelser om resultater og udfordringer** forbundet med implementeringen af BDPfA i OP13a) og tilfredsstillende sprog om **civilsamfundets involvering** i Kvindekommissionens samlinger i OP19. Ligeledes **et ganske acceptabelt resultat**.

Igennem forhandlingsforløbene om både deklARATIONEN og resolutionen om kommissionens arbejdsmetoder stod den **afrikanske landegruppe stejlt på konservative værdier** i relation til de ovennævnte emner. Zimbabwe forhandlede deklARATIONEN på vegne af den afrikanske gruppe, mens Djibouti og Egypten håndterede forhandlingerne af arbejdsmetoderesolutionen. DK og ligesindede lagde et betydeligt stykke arbejde i omfattende og intensivt outreach for at påvirke den afrikanske gruppe (herunder særligt Djibouti, Egypten, Cameroun, Nigeria og Comorers), der ganske som tidligere år fremsatte holdninger i forhandlingsrummet, som ikke stemte overens med gruppens samlede faktiske position. Missionen samarbejdede - særligt ifm. Arbejdsmetoderesolutionen - med de ovenfor omtalte NGO'er fra Ghana og Kenya, som søgte at influere deres nationale delegationer, dog uden et overvældende positivt resultat.

Også Rusland og Kina voldte betydelige problemer under forhandlingerne og var særligt svære at få til at give indrømmelse på sproget om civilsamfundet, hvilket yderligere medvirkede til at opdne de afrikanske forhandlere.

Vatikanets holdninger under dette års forhandlinger var **mere afdæmpede end tidligere**, hvilket uden tvivl hang sammen med at **flere af de for dem kontroversielle emner ikke inkluderes i erklæringen**. Til trods herfor søgte Vatikanet via bilaterale kontakter, at foranledige særligt Afrikansk Gruppe til at svække vigtigt sprog om "gender stereotypes" og "multiple and intersecting forms of discrimination", som de læser som mulige referencer til LGBTI-personer.

Under CSW-samlingen lancerede UN Women kampagnen **"Planet 50-50 by 2030: Step It Up for Gender Equality"**, som har til formål at få regeringer til at afgive nationale løfter om styrkelse af kvinders og pigers rettigheder. Kampagnen blev lanceret ved en stort anlagt event, hvori bl.a. Ban Ki-moon, Hillary Clinton og Melinda Gates deltog.

Sessionen besluttede afslutningsvis, at næste års samling, CSW60, skal have følgende *Priority theme* "Women's empowerment and the link to sustainable development" og følgende *Review theme* "The elimination and prevention of all forms of violence against women and girls".

Kommentar: Dette års CSW-samling var ganske speciel, derved at der ikke blev forhandlet og vedtaget agreed conclusions, men derimod en **politisk erklæring**. **Det lykkedes at opnå konsensus om en erklæring**, der dog desværre ikke indeholdte sprog om kvinders og pigers seksuelle og reproduktive sundhed og rettigheder grundet flere taktiske overvejelser som ovenfor beskrevet. Særligt menneskerettighedsreferencerne i erklæringen og tilsagnsparagraffen må dog betegnes som udmærkede resultater. Processen, hvorved erklæringen blev færdigforhandlet forud for samlingen, gav anledning til betydelig utilfredshed i CSO-miljøet, der ligeledes fandt resultatet for svagt. Resolutionen om arbejdsmetoder, med henvisningen til menneskerettigheder og civilsamfundets rolle, fik et acceptabelt resultat.

Årets CSW-samling bør formentlig bedømmes i lyset af den igangværende proces, der skal lede frem til vedtagelse af **post 2015 Sustainable Development Goals**, som med hensyn til betydning for det normative område trumfer Kvindekommissionen samling. Derfor var det vigtigt både at lægge spor ud til progressive SDG-mål og samtidig undgå alvorlige uoverensstemmelser, som kunne ødelægge forhandlingsklimaet frem mod SDG-forhandlingerne.

